

Prof.dr. Antun Bauer,
ZAGREB
Medvedgradska ul.70/I.

Vukovar, dne 27.8.1952.

BILJEŠKA O PREGLEDU GRADSKOG MUZEJA U VUKOVARU.

Ovogodišnji pregled rada Gradskog muzeja u Vukovaru izvršio sam dne 26. i 27.8.1952. Poslijednji je pregled po meni obavljen dne 18. i 19. XII. 1951.

Konstatirao sam slijedeće:

Radni je kolektiv muzeja zaista uložio mnogo napora i truda da uzdigne ovu ustanovu na razinu muzeja, koji su na putu da postanu naučne ustanove. Iznenadjen sam velikim brojem prinova. Dok sam u knjizi Nabavljenih predmeta u decembru zabilježio tekuću stavku 210, danas je zadnji br. 799. Uprava je muzeja, dakle, sasvim ispravno koncentrisala glavni dio svoga rada na sabiranje svih predmeta koji su važni za što širiji publicitet zavičajnih muzeja.

Bio sam ugodno iznenadjen videći, da je ukusno popravljena dvorišna tkzv. Turska kuća. Ona je u decembru pr. god. bila već u posvema ruševnom stanju. Ugodno se doimlje i popravljenost pročelje dvorišne prizemnice. Dobro je, što se drug Brlić zbog konzerviranja lijepo hist. muzejske zgrade posavjetovao s drugovima Konzervatorskog zavoda NRH u Zagrebu i što popravke izvršuje u smislu današnje mu sugestastije. I pojedini popravci arhitektonskih detalja pomno i dobro su izvršeni. Sporazuman sam, da se ulazna kapija opravi u smislu prijedloga druga Brlića, t. j. valja odstraniti neukusni zeleni nalič, očistiti vrata i uložiti ih jednostavno pokostom. Nadalje treba - a to je i prijedlog muzejske uprave - očistiti konzole i sbočve I. kata. Hrestovina treba da se konzervira ili karbolineumom ili pak sirovom naftom. Time će drvenina biti sačuvana od zuba vremena, a u tom naliču ona će djelovati skladno s plohamo fasada preferenim ugodnom okerbojom. Svakako treba nastojati, da se što skorije riješi i pitanje odstranjenja izloga s ulične strane. Tamo treba, kao što je to već i svojedobno dogovoreno, uzidati polukružne barokne prozore. A i sama ulična fasada čeka na farbanje. Pri tome neka se zidar pridržava tonova boja, u kojima je obnovljena barokna zgrada NOKot. Vukovar. Izvještaj muzeja, da je pomogao pri uređenju javne čitaonice uzeo sam sa zadovoljstvom k znanju. Isto tako sporazuman sam, da muzej pomaže pri konzervaciji drugih starinskih objekata u gradu. Fenjeri u luku proleza iz ul. Maršala Tita na lončarsku pijacu i nad glavnim ulazom u nekadašnju Županiju dobro su smješteni. Isto tako zagovaram, da muzej ispomogne sa sličnim predmetima ili barem savjetom drugim ustanovama ako žele stilski preurediti svoje zgrade ili unutrašnost prostorija.

Poželjno bi bilo, da se u budžetu za g. 1953. g. uvrsti još jedamput oveći iznos za ostale konzervatorske radove u zgradi muzeja, jer je ova zaista u vrlo rdjavom stanju, a sigurno decenijama nije popravljana. Ostale pojedinosti dat ću posebnim memorisalom na znanje upravi muzeja.

Iznenadilo me stanje zbirke muzeja. Uprava je, kako smo gore spomenuli, veliki dio svoga rada koncentrisala na sabiranje predmeta. U decembru nije tako reći bilo nikakvog materijala iz NOB-a. Sada je i to odjeljenje u formiranju. S malo potpore centralnih ustanova, vjerujem, da će se moći postaviti barem mala reprezentativna zbirka NOB i Kongresa KPJ 1920. g.

Zanimljive su prinove kult.hist.zbirke. Veliki broj darovatelja je, da je već i u širije mase ušao smisao za naš Gradski muzej. A kupljeni predmeti svojom kvalitetom posvema opravdavaju izdate svote jer je muzejska uprava uspjela, da ih nabavi uz najniže moguću cijenu. Sebrani materijal omogućit će, da se muzej, nakon završetka preradnje preobrazi na moderni muzeološki postav.

Zbog pomanjkanja prostorija morat će se smanjiti broj izloženih slika i kipova. No valja već sada voditi računa o potrazi novih prostorija za Galeriju slika u g.1953. ili 1954. Smatram, da bi se Vukovar u prvom redu imao zauzeti za proširanje MODERNOG SLIKARSTVA. Uspat treba, razumije se sabirati i stare majstore. A naročitu pažnju posvetiti likovnom životu u Vukovaru bez obzira na kvalitet jednog ili drugog likovnog radbenika. Topogledno dao sam izvjesne sugestije upravi muzeja.

Arheološkom odjeljenju treba posvetiti najveću pažnju. Zbirka ne treba biti preglomazna. To nije svrha zavičajnih muzeja. No eksponati treba da daju hist.kronološki pregled svih epoha kulture Vukovara i njegovih okolice, dakle, područja kotara iz neolita, preko halštata, latena, Rima ranog srednjeg vijeka, dolaska Slavena u naše krajeve do Turaka. Ispravno je, da i u tome pravcu uprava muzeja ulaže sve napore, da sakupi što bogatiji materijal, koji će biti ne samo interesantan za publiku već će odlično poslužiti kao škole najširim narodnim masama.

Neka se vodi računa i o razdoblju zblivanja kapitalističkog doba. Dakle, u muzej spada ne samo drugi barok, pa drugi klasicizam, već i secesija i bezstilsko vrijeme. Neka se sabere čitav još respoloživi materijal misticima, pseudo-nacionalizma, prvih dana socijalizma u nas, dekadence izmđu 2 rata i propasti građanske klase. Važni su pisмени dokumenti o ekonomici prošlih dana. Arhivi veletrgovaca, bankara, industrije i sl. Uprava je muzeja dobro svjetila potrebu čuvanja školskog materijala. I tu sam konstatovao lijep napredak. Ujedno pozdravljam sabiranjem pa i najmanjeg plakata, letka itd. I to je prilog povijesti ekonomike našega kraja.

Iznedila me obilna zbirka fotografija pejzaža i osoba. Nadalje je i dobar prijedlog, da se iz numizmatike deponuju sve one novčanice i monete, koje nemaju direktne veze s našim krajem. Upravom prijedlog muzeja, da se izlože samo one monete, koje su od najstarijih vremena do u najnovije dane kolale na tome području.

Iako je cehovski materijal u muzeju zbilje bogat i instruktivan, predlažem, da ga se još pojača. Uslova zato ima. Što se ne može izložiti u izvorniku, neka se izloži u fotokopijama! Valja pokušati kod crkvenih organizacija obiju crkava, da muzeju privremeno ustupe one cehovske predmete, koji su pukim slučajem došli u njihov posjed. Građanskom Vukovaru valja dati ilustrativni i instruktivni materijal. Što više fotografija, programa, rezolucija, grafikona itd.!

Urbanistika spada i u taj dio izložbe. Topogledno se Uprava muzeja ima posavjetovati s rukovodiocem odnosno odjela MOC općine Vukovar. Budući muzej ima kotarski karakter treba obuhvatiti i materijal iz Iloka, Sarengrada itd. To isto vrijedi i za folklor, koji je zasad slabo sabran. Pa grana vezana je uz znatne novčane sredstva, jer danas selo nerado poklanja svoje starinske predmete ustanovama, a ako ih neki prodati, traži neprihvatljive svote.

Pitanje arhiva i biblioteke riješit će se u smislu postojećih prijedloga i sugestija od strane centralnih ustanova. To je dugi posao. Uprava muzeja za sada izdvojila je iz niza skata arhiv Vukovara iz 18. i prve polovice 19. stolj. i time omogućila nauči, da se tim materijalom posluži.

Pozdravljam rad druga Brlića na historijatu školskih mjesta područja kotara Vukovar bez Vukovara i Iloka. Rukopis je gotov. To je prvi pomoćni školski učbenik na području naše republike, koji će vrlo do-

bro poslužiti učiteljima na selu. Bilo bi za pozdraviti, da se rukopis nešto dopuni i štampa kao priručnik.

Dobra je osnovana kartoteka historijskih vrela o Vukovaru. isto tako i bibliografija o Vukovaru i Srijemu uopće.

Inventar valja započeti usporedo s novom postavom muzejskih zbirki, a bibliotečni započeti odmah nakon islučenja onih djela, koja ne spadaju u muzejsku knjižnicu, već će za sada biti devonirana.

Dobra je namisao, da se najstariji dokumenti o Vukovaru transkribiraju kao vrela za nauku. To je dočulaš ogroman posao, pa je dobro, da ga je drag Brlić već započeo.

Preparatorski rad druga Linića dobar je. Samo iznedjuje, što muzej nema dovoljno kemikalija i ostale pomoćna sredstva za preparaturu. Ideja o uređenju posebne radionice dobra je. U nju treba montirati peć i po mogućnosti elektr. kontakt.

Pitanje skladišta isto je važno. Za sada prostorije još dostaju. No prilivom daljnjih primova bit će i to pitanje aktuelno.

Ne zadovoljava pitanje osvjetljenja prostorija. Električni je vod primitivan. Idućee godine staviti u proračun svotu za popravak električarske po propisima.

Nakon popravka kapije ima ista biti z sključana, Zvonce na ulazu popraviti. Na dan kada je muzej otvoren, vrata su otvorena.

Dvorište oživiti zelenjem. Jablan, jap. trošnja i ampelopsis. Na turskoj kućici bio bi efektan fenjer barem kao dekoracija.

Ako uspije, montirati u sredini dvorišta starinski bunar!

Čistoća u prostorijama zadovoljava, dok se preporuča češće pranje prozora. Nabaviti krpe!

Štampanje razglednica sa starinskim motivima dobar je prijedlog. Neka to bude namjesto ulaznice u muzej za odrasle.

Dobro je, što se uprava muzeja dogovara o svim pitanjima sa Savjetom za prosvjetu i kulturu NOKot. Vukovar.

U svim nejasnim pitanjima može se muzej obratiti na mene, a isto tako, razumije se, i na centralne ustanove. To vrijedi i za Savjet. Rado sam priprevan, da i nadalje nastojanju vukovarskoga muzeja dajem najsrdačniju podršku.

S. P. - S. N. !

Prof. dr. Antun Bauer

Obavijest o tome:

- 1/ Savjet za prosvjetu i kulturu NOKot. Vukovar
- 2/ NOG općine, Tajništvo Vukovar